

La jubilació i el treball: Compatibilitat de les pensions de jubilació contributiva amb el treball en els règims general i d'autònoms.

Introducció

En el règim espanyol de la Seguretat Social regeix, amb caràcter general, la incompatibilitat entre el cobrament d'una pensió de jubilació contributiva i la realització de treballs per compte d'altri o propi. Així ho estableix l'article 213.1 del Text Refós de la LGSS, llevat d'excepcions legals o reglamentàries. No obstant això, existeixen modalitats especials de jubilació que permeten certa compatibilitat amb activitats laborals, sota condicions específiques: jubilació parcial, jubilació flexible i jubilació activa, a més d'algunes excepcions de caràcter limitat (p. ex. petits treballs autònoms amb baixa remuneració).

A continuació, s'analitzen per separat les diferents modalitats de jubilació contributiva (Règim General i RETA), detallant en cada cas els requisits i condicions per compatibilitzar la pensió amb un treball, ja sigui per compte d'altri (en jornada completa o parcial) o per compte propi (distingint diverses situacions del treballador autònom). Es citen expressament el Criteri INSS 5/2025, de 12-03-2025, i la normativa legal vigent (LGSS, RDL 11/2024, RD 1131/2002, RD 1132/2002, etc.) aplicable en cada cas.

1. Jubilació ordinària (edat legal) i treball compatible.

La jubilació ordinària és la modalitat estàndard en què el treballador cessa totalment la seva activitat en assolir l'edat legal de jubilació (art. 205.1.a LGSS) i reuneix el període mínim de cotització. En aquest cas, el gaudi de la pensió és incompatible amb continuar treballant, llevat que s'aculli a algun dels règims de compatibilitat previstos. A continuació, s'examina la possibilitat de compaginar la pensió ordinària amb un treball per compte d'altri o propi, indicant-ne els requisits, efectes sobre la pensió, cotització i normativa aplicable.

1.a) Treball per compte d'altri (assalariat)

Jornada completa:

En la jubilació ordinària, no és possible treballar a temps complet per una altra empresa sense suspendre la pensió. El principi general d'incompatibilitat implica que, si el pensionista inicia una feina a jornada completa, la Seguretat Social suspendrà l'abonament de la pensió mentre duri aquesta activitat. L'única forma de mantenir part de la pensió treballant a jornada completa seria acollint-se a la jubilació activa, però aquesta exigeix requisits addicionals (vegeu apartat 5) que normalment no es compleixen en el moment de la jubilació ordinària. En conseqüència, llevat que es reuneixin les condicions de la jubilació activa, un

pensionista ordinari que desitgi treballar a jornada completa haurà d'optar per l'extinció temporal de la seva pensió durant l'ocupació (i podrà sol·licitar-ne la represa en cessar en el treball, amb la corresponent revaloració acumulada).

Jornada parcial (jubilació flexible):

La llei permet que les persones jubilades compatibilitzin la pensió amb una feina a temps parcial, mitjançant la figura de la jubilació flexible (art. 213.1 LGSS). En aquest règim, el pensionista, després d'haver accedit a la jubilació ordinària i causat dret a la seva pensió, pot ser contractat a temps parcial a qualsevol empresa, reduint la seva jornada i percebent la pensió en proporció inversa a aquesta reducció.

Segons la normativa reglamentària vigent (Reial decret 1132/2002, de 31 d'octubre), la reducció de jornada ha d'estar compresa entre un 25% i un 50% de la jornada completa equivalent.

Els requisits per a la jubilació flexible són: haver accedit efectivament a la pensió (és a dir, estar ja jubilat) i subscriure posteriorment un contracte a temps parcial; no s'exigeix edat addicional ni període de cotització superior a l'ordinari, però sí el cessament previ en tota activitat laboral en iniciar la pensió (no es pot començar la jubilació flexible sense abans haver-se jubilat totalment).

Els efectes sobre la pensió són proporcionals: per exemple, amb una reducció del 50% de la jornada, el pensionista percebrà el 50% de la seva pensió; amb una jornada del 30%, cobrarà el 70%, etc.

La part de pensió no percebuda es suspèn temporalment durant l'activitat parcial. A més, durant la jubilació flexible, la pensió es revalora íntegrament cada any com les altres pensions, però aplicant només el percentatge corresponent a la fracció no treballada.

En cessar el treball parcial, el pensionista recupera el cobrament íntegre de la seva pensió, i fins i tot té dret que se li torni a calcular la quantia incorporant les noves cotitzacions generades, si això li és favorable (en cas contrari, conserva la quantia anterior).

Pel que fa a la cotització, durant la jubilació flexible el pensionista i l'ocupador cotitzen per totes les contingències comunes i professionals com en qualsevol contracte a temps parcial ordinari (inclosa la contingència de jubilació). Aquestes cotitzacions poden generar un augment de la base reguladora en tornar a calcular la pensió en finalitzar l'activitat.

La normativa aplicable és l'art. 213.1 LGSS (paràgraf segon) i el citat RD 1132/2002. Cal destacar que la jurisprudència i la doctrina han establert que la jubilació flexible només és possible amb treballs per compte d'altri, quedant exclòs el treball per compte propi en aquest règim. Per tant, un jubilat ordinari que desitgi emprendre una activitat per compte propi a temps parcial no pot acollir-se a la jubilació flexible,

i haurà d'atendre a les regles de compatibilitat per al treball autònom (vegeu apartat següent).

1.b) Treball per compte propi (autònom)

Per a un pensionista de jubilació ordinària, iniciar o continuar una activitat per compte propi presenta diverses casuístiques, que es diferencien a continuació. Com a norma general, el cobrament de la pensió és incompatible amb donar-se d'alta al Règim Especial de Treballadors Autònoms (RETA) i exercir una activitat lucrativa habitual, llevat que s'opti per la jubilació activa (si se'n compleixen els requisits) o que es tracti d'una activitat de molt escassa entitat econòmica.

Analitzem cada figura:

Autònom persona física (titular d'activitat):

Si el jubilat pretén iniciar un negoci o treball per compte propi com a professional individual, en principi no pot percebre simultàniament la seva pensió, i haurà de suspendre-la mentre estigui d'alta en el RETA.

Tanmateix, la normativa preveu una excepció per a activitats marginals: *“el cobrament de la pensió de jubilació és compatible amb la realització de treballs per compte propi, els ingressos anuals dels quals no superin el Salari Mínim Interprofessional (SMI)”*. Això significa que, si el pensionista desenvolupa una activitat autònoma amb ingressos nets baixos ($\leq$ SMI anual), pot mantenir el cobrament íntegre de la seva pensió ordinària.

En aquest supòsit, a més, no hi ha obligació de cotitzar a la Seguretat Social per aquesta activitat i no es generen nous drets a prestació. Es considera que l'activitat és tan reduïda que no configura habitualitat a efectes del RETA.

Important: si els ingressos superen el SMI en còmput anual, aquesta compatibilitat especial desapareix i el pensionista haurà d'optar entre causar alta en RETA (amb la conseqüent incompatibilitat i suspensió de la pensió) o renunciar a l'activitat.

Fora del cas d'ingressos $\leq$ SMI, l'única via per compatibilitzar plenament una pensió amb el treball autònom seria la jubilació activa (vegeu apartat 5), que exigeix haver ajornat la jubilació almenys un any després de l'edat ordinària. En la pràctica, qui es jubila a l'edat ordinària sense demora no compleix aquesta condició, de manera que si inicia una activitat per compte propi amb certa rellevància econòmica, no podrà continuar cobrant la seva pensió ordinària.

En resum, un jubilat ordinari autònom pot:

1. Realitzar activitats ocasionals de rendiment reduït (per sota del SMI anual) sense perdre la seva pensió.

2. Suspendre la pensió mentre desenvolupi una activitat autònoma regular (i sol·licitar-ne la represa quan cessi), llevat que opti per reactivar la vida laboral mitjançant la jubilació activa, si compleix els requisits.

Familiar col·laborador:

Es tracta del cònjuge o familiar fins a segon/tercer grau que col·labora en l'activitat d'un autònom titular, estant enquadrat en el RETA com a familiar col·laborador. Per a un pensionista, des del punt de vista de la compatibilitat, aquesta situació equival a realitzar un treball per compte propi, ja que el familiar col·laborador cotitza al RETA i treballa habitualment en el negoci familiar.

Per tant, no és compatible percebre la pensió ordinària i actuar com a autònom col·laborador alhora, llevat que concorrin l'excepció d'ingressos baixos ($\leq$ SMI) o el règim de jubilació activa.

En la pràctica, difícilment un col·laborador formal tindrà ingressos inferiors al SMI anual, ja que sol participar regularment en l'activitat. Així, un pensionista que vulgui ajudar en el negoci familiar haurà de fer front a la regla general d'incompatibilitat: per incorporar-se com a col·laborador haurà de suspendre la pensió.

Només si reuneix els requisits de la jubilació activa (edat ordinària ajornada un any, etc.) podria compatibilitzar parcialment la pensió amb el treball a l'empresa familiar (vegeu apartat 5.b). En cas contrari, l'alternativa seria prestar ajudes ocasionals o informals al negoci sense donar-se d'alta en el RETA (de manera puntual i no remunerada), situació que, en no configurar-se com a treball regular, no afectaria la pensió – però que escapa al marc legal estricte i entra en un terreny de fet.

En resum, si no concorre la jubilació activa ni l'excepció del SMI, el familiar col·laborador pensionista haurà de suspendre la seva pensió durant la col·laboració professional.

Normativa: arts. 213 LGSS (incompatibilitat general) i 214 LGSS (jubilació activa), i normativa del RETA (art. 305 LGSS sobre enquadrament de familiars).

Autònom sociari sense control efectiu:

És el cas del soci d'una societat mercantil capitalista que no en posseeix el control efectiu, però que exerceix funcions en ella que obliguen a enquadrar-lo en el RETA. Per exemple, un conseller o administrador amb participació minoritària, o un soci treballador amb menys del 25% de les accions, però que, pel seu càrrec directiu d'alta direcció, ha de donar-se d'alta com a autònom.

En aquests casos, des del punt de vista de la compatibilitat entre jubilació i treball, el tractament és anàleg al d'un autònom individual: mentre desenvolupi una activitat retribuïda dins la societat, la pensió ordinària és incompatible.

Així, un pensionista ordinari que ocupi un càrrec d'administrador o presti serveis

professionals en una societat (encara que sigui minoritari) no pot cobrar la pensió al mateix temps, llevat que concorri alguna excepció.

En general, aquestes són activitats directives o continuades, per la qual cosa no seria aplicable l'exempció per ingressos $\leq$ SMI (donada la seva posició, normalment percebrà una remuneració rellevant).

A més, quan el soci no té el control efectiu, podria considerar-se treballador per compte d'altri; però si la Seguretat Social l'ha enquadrat com a "autònom societari" és perquè el seu rol és assimilable al d'un treballador autònom.

Per tant, s'aplica la regla general d'incompatibilitat: haurà de cessar en el càrrec o activitat abans de jubilar-se o, si ja és pensionista, no podrà reincorporar-se a aquesta funció sense suspendre la pensió.

Requisit d'accés: de fet, per accedir a la jubilació ordinària hauria d'haver cessat prèviament en aquest càrrec, ja que en cas contrari no se li hauria reconegut la pensió (s'exigeix cessament en el treball previ al fet causant, art. 208 LGSS en la jubilació anticipada i per analogia també en l'ordinària).

Compatibilitat eventual: l'única via legal per compatibilitzar seria la jubilació activa, si es compleixen les condicions, cosa que permetria percebre part de la pensió i reprendre el càrrec a la societat. En absència d'això, la pensió se suspendria si el pensionista torna a exercir funcions directives a la mercantil.

Cotització: si es reprèn l'activitat, la persona cotitzaria al RETA per la base escollida, però aquestes cotitzacions no augmentarien la seva pensió futura (excepte en cas de jubilació activa, on tampoc incrementen la base reguladora).

Normativa aplicable: arts. 213 LGSS (incompatibilitat) i, per a la jubilació activa, art. 214 LGSS.

Autònom societari amb control efectiu:

És el cas del soci majoritari o de control d'una empresa que, per aquesta posició, està obligat a cotitzar al RETA si realitza alguna activitat a la societat (art. 305.2.b LGSS). Dins d'aquesta situació, distingim dos subcasos:

a) Sense càrrec als òrgans de govern:

El pensionista manté la titularitat o propietat de la societat (és accionista de control), però no ocupa cap càrrec d'administració ni exerceix funcions operatives en el dia a dia. En aquest escenari, pròpiament, no existeix una "activitat laboral" del pensionista, sinó només la continuïtat en el seu rol de propietari o inversor.

Aquesta situació **no impedeix el cobrament de la pensió**, ja que la mera condició de soci (encara que sigui majoritari) **no es considera treball per compte propi** a efectes d'incompatibilitat.

De fet, el mateix INSS reconeix la compatibilitat entre el manteniment de la

titularitat del negoci i l'exercici de les funcions inherents a aquesta titularitat amb el cobrament de la pensió.

És a dir, el jubilat pot continuar essent propietari de la seva empresa, percebre beneficis o dividends i participar en decisions societàries (per exemple, a les juntes de socis), sense que això impliqui alta al RETA ni suspensió de la pensió, **sempre que no realitzi funcions de gestió efectiva.**

Cotització: en absència d'activitat laboral, no existeix obligació de cotitzar.

Efectes sobre la pensió: cap; es percep íntegrament.

Aquest escenari **no constitueix pròpiament una “compatibilitat” entre pensió i treball**, sinó una absència de treball efectiu (cosa que la normativa permet expressament per evitar, per exemple, que es forci el tancament d'un negoci familiar quan l'empresari es jubila).

b) Amb càrrec als òrgans de govern (o amb exercici efectiu de funcions):

Aquí el soci de control continua implicat activament a l'empresa després de la seva jubilació, per exemple ocupant el càrrec d'administrador, conseller delegat o un altre càrrec directiu, o bé realitzant tasques professionals tot i no tenir càrrec formal.

Aquesta situació **sí constitueix treball per compte propi a tots els efectes**, ja que l'interessat exerceix funcions de direcció o gestió de la seva empresa (remunerades, directes i habituals). En aquest cas, **la incompatibilitat és plena:** el cobrament de la pensió es **suspèn mentre es mantingui aquesta activitat**, llevat que l'interessat accedeixi al règim de jubilació activa.

De fet, per causar la pensió inicialment, el soci de control hauria d'haver cessat en aquestes funcions. Si després de jubilar-se volgués reprendre-les (p. ex., tornar a ser administrador de la seva societat), **hauria de comunicar-ho i la pensió deixaria de pagar-se.**

Compatibilitat mitjançant jubilació activa: si el pensionista va ajornar la seva jubilació almenys un any després de l'edat ordinària i compleix els altres requisits, podria acollir-se a la jubilació activa i així compatibilitzar part de la pensió amb la gestió de la seva empresa. En aquest cas, cobraria el percentatge de pensió segons els anys de demora (vegeu apartat 5) i cotitzaria durant l'activitat només per incapacitat temporal, accidents de treball i una **quota de solidaritat del 9%.**

Cotització durant l'activitat (sense jubilació activa): si no compleix els requisits de la jubilació activa i decideix treballar igualment (el que legalment implicaria la suspensió de la pensió), cotitzaria al RETA per la base escollida, **sense que aquestes cotitzacions incrementin la seva futura pensió**, ja consolidada (a diferència de la jubilació flexible, aquí no hi ha previst cap recàlcul).

Normativa: arts. 213 LGSS (incompatibilitat general) i 214 LGSS (compatibilitat en jubilació activa); Llei 20/2007, art. 1 (Estatut del Treballador Autònom); Criteri INSS 5/2025.

Perfecte, aquí tens la **quarta part** de la traducció, corresponent a l'**apartat 2: Jubilació anticipada (abans de l'edat ordinària) i treball.**

2. Jubilació anticipada (abans de l'edat ordinària) i treball.

La jubilació anticipada pot ser voluntària (art. 208 LGSS, fins dos anys abans de l'edat legal) o derivada de cessament no voluntari (art. 207 LGSS, fins quatre anys abans, si es compleixen certes condicions específiques). En ambdós casos, el treballador accedeix a la pensió abans de l'edat ordinària, aplicant-se coeficients reductors sobre la seva quantia.

La compatibilitat d'aquesta pensió amb el treball és encara més restrictiva que en la jubilació ordinària, ja que un dels requisits per accedir a la jubilació anticipada és el cessament efectiu en tota activitat laboral per compte propi o d'altri. A continuació s'explica el règim d'incompatibilitats, diferenciant el treball per compte d'altri i per compte propi, tot i que la regla general és la mateixa: **incompatibilitat**, amb escasses excepcions.

2.a) Treball per compte d'altri

En la jubilació anticipada, **no es pot continuar treballant com a assalariat** sense perdre el dret a pensió. Si un pensionista anticipat (per exemple, jubilat als 63 anys) decidís reincorporar-se com a treballador per compte d'altri, això implicaria que la seva pensió de jubilació anticipada **quedaria suspesa o extingida**, ja que s'hauria revertit la situació de cessament que va motivar la jubilació.

Requisits legals: per accedir a la jubilació anticipada voluntària, la normativa exigeix que l'import resultant de la pensió superi la pensió mínima que correspondria en arribar els 65 anys, cosa que pressuposa **no continuar treballant**. Qualsevol contractació laboral d'un pensionista anticipat **invalida** les condicions sota les quals es va concedir la pensió.

En la pràctica, l'INSS suspèn l'abonament de la pensió en el moment que tingui coneixement d'una alta al Règim General d'un jubilat anticipat.

Jornada completa o parcial: No es fa distinció – **tant el treball a jornada completa com el parcial són incompatibles** amb la pensió anticipada. A diferència de la jubilació ordinària, **el mecanisme de jubilació flexible no està previst** per als jubilats anticipats. Això és perquè la jubilació flexible es va

concebre per a aquells que “*accedeixen a la jubilació*” en edat ordinària, mentre que el jubilat anticipat s’hi ha acollit abans d’hora.

Per tant, ni tan sols un contracte a temps parcial és compatible amb la percepció de la pensió anticipada.

Normativa: art. 213.1 LGSS (incompatibilitat entre pensió i treball, sense excepcions aplicables a la jubilació anticipada, ja que les excepcions –jubilació flexible o activa– requereixen haver complert l’edat ordinària).

Només quan el pensionista **arribi a l’edat ordinària**, la seva pensió deixarà de ser “anticipada” i passarà a considerar-se ordinària, podent llavors acollir-se als règims de compatibilitat corresponents (vegeu punt 1). A partir d’aquest moment, podrà plantejar-se una jubilació flexible o activa si compleix els requisits, però **no abans**.

Exemple:

Joan es va jubilar anticipadament els 63 anys (2 anys abans de l’edat ordinària). Als 64 rep una oferta per treballar 4 hores diàries. Si accepta la feina, **haurà de comunicar-ho** i la seva pensió se suspendrà, ja que mentre estigui d’alta com a treballador **no pot continuar cobrant-la**. Només quan cessi en el treball podrà reprendre el cobrament de la seva pensió (ja recalculada amb els coeficients reductors inicials).

Joan **no podria acollir-se a la jubilació flexible**, ja que aquesta figura **no es contempla** per a pensions causades abans de l’edat legal.

2.b) Treball per compte propi

El règim d’incompatibilitat per a un pensionista anticipat que realitza una activitat per compte propi és **igualmente estricte**.

Regla general: La pensió anticipada és incompatible amb l’alta al RETA i amb l’exercici d’activitats autònomes habituals, ja sigui com a professional individual, col·laborador familiar o soci d’una empresa.

Això significa que, si un jubilat anticipat comença una activitat econòmica per compte propi, **no podrà continuar percebent la pensió**. Es considera que ha revertit la condició de cessament laboral que justificava la jubilació anticipada.

Tanmateix, igual que en la jubilació ordinària, **existeix l’excepció d’ingressos reduïts ($\leq$ SMI anual)** per a treballs autònoms marginals.

La legislació **no distingeix expressament per l’edat del pensionista** en aquest punt, de manera que es pot interpretar que també un jubilat anticipat pot acollir-se a aquesta compatibilitat en cas de realitzar una activitat per compte propi de molt baixa remuneració.

És a dir, si els ingressos anuals **no superen el SMI**, podria mantenir-se la pensió anticipada i desenvolupar aquest petit treball, **sense obligació de cotitzar** i sense generar nous drets.

Ara bé, en la pràctica aquest escenari és poc freqüent:

- Qui es jubila anticipadament (i pateix una reducció en la pensió) difícilment tornarà a treballar de forma parcial.
- Si ho fa, probablement serà per motius econòmics i amb ingressos rellevants (no simbòlics).
- A més, cal tenir en compte que la norma exigeix que la pensió anticipada voluntària sigui superior a la pensió mínima els 65 anys, cosa que restringeix encara més els casos en què un jubilat anticipat amb pensió reduïda pot permetre's generar ingressos laborals (encara que siguin menors).

Autònom societari amb control:

Menció especial mereix el cas de l'empresari que es jubila anticipadament.

Si manté la titularitat de la seva societat **sense exercir funcions**, podria considerar-se fora de l'àmbit laboral, i per tant, continuar percebant la pensió (tal com s'indica també en el cas de jubilació ordinària).

Tanmateix, en la jubilació anticipada **es sol exigir el cessament real en l'activitat** de l'empresa. Per exemple, molts empresaris que es jubilen anticipadament traspassen la gestió a una altra persona. Si el soci de control jubilat anticipadament **continua dirigint de facto l'empresa**, la Seguretat Social pot entendre que **no hi ha hagut un retir efectiu**, i pot denegar o extingir la pensió anticipada.

En resum, és incompatible que un jubilat anticipat exerceixi com a autònom societari actiu (administrador, gerent, etc.), igual que ho és qualsevol altra activitat laboral anticipada.

Només seria admissible, en principi, que **conservés la propietat** de la societat com a inversor passiu mentre cobra la pensió.

Reincorporació laboral i efecte sobre la pensió:

Si un pensionista anticipat decideix tornar a treballar (per compte propi o d'altri) i, en conseqüència, **la seva pensió queda suspesa**, en cessar novament en el treball podrà sol·licitar la reactivació de la seva pensió.

En aquest moment:

- **No recuperarà els imports deixats de percebre** durant la suspensió.

- La pensió es **recalculerà si hi ha hagut noves cotitzacions**, però normalment es mantindrà la mateixa base i coeficients reductors.

Un cop **arribada l'edat ordinària**, el pensionista anticipat **s'equipara a un jubilat ordinari** a efectes de compatibilitat.

Per exemple, un cop complerts els 65/66 anys (segons el cas), podrà accedir a la jubilació activa si desitja treballar i compleix els requisits, o subscriure un contracte a temps parcial amb jubilació flexible.

Però mentre no assoleixi l'edat legal, no podrà acollir-se a cap d'aquestes modalitats.

Normativa: arts. 207-208 LGSS (requisits de la jubilació anticipada) i art. 213 LGSS (incompatibilitat pensió-treball, sense excepcions aplicables abans de l'edat ordinària).

3. Jubilació parcial i treball compatible.

La **jubilació parcial** és una modalitat especial en què el treballador **no es retira completament**, sinó que redueix la seva jornada i comença a percebre **simultàniament una part de la pensió de jubilació**. Es tracta, per tant, d'un règim **intrínsecament compatible** amb el treball a temps parcial per compte d'altri a la mateixa empresa, habitualment vinculat a un **contracte de relleu** amb un treballador substituït.

Cal destacar que la jubilació parcial **només existeix en el Règim General** (treballadors assalariats) i en casos assimilats (p. ex., socis treballadors de cooperatives); **no s'hi contempla** per als autònoms del RETA.

A continuació, es detallen els requisits d'accés a la jubilació parcial, els seus efectes i cotitzacions, i què passa si el jubilat parcial vol fer altres treballs per compte propi.

Requisits i característiques de la jubilació parcial (Règim General)

Hi ha dues modalitats:

- **Jubilació parcial a edat ordinària**
- **Jubilació parcial anticipada amb contracte de relleu**

Després de la reforma introduïda pel **RDL 11/2024, de 23 de desembre** (vigent des de l'1/4/2025), els requisits són els següents:

Jubilació parcial a edat ordinària:

El treballador que **ja ha complert l'edat legal de jubilació** (art. 205.1.a LGSS) i compleix els requisits per jubilar-se pot pactar amb l'empresa una **reducció de jornada entre el 25% i el 75%**, i accedir a la jubilació parcial **sense necessitat de contracte de relleu**.

Això vol dir que pot passar a treballar a temps parcial i, alhora, percebre la part de la pensió corresponent a la jornada deixada vacant.

És necessària la conformitat de l'empresa (excepte si el conveni col·lectiu permet exigir-la). Sovint s'utilitza per facilitar una **retirada progressiva** del treballador.

Exemple: una treballadora compleix 66 anys, acorda reduir la jornada al 50%: comença a cobrar el 50% de la seva pensió i continua treballant a mitja jornada fins al seu retir total.

Jubilació parcial anticipada (amb contracte de relleu):

El treballador a temps complet que encara **no ha arribat a l'edat ordinària** pot jubilar-se parcialment **de forma anticipada**, sempre que l'empresa contracti simultàniament un **treballador rellevista** (art. 215.2 LGSS).

Els requisits principals són:

- **a)** Tenir una edat màxima **3 anys inferior a l'edat ordinària** (després del RDL 11/2024, s'unifica l'anticipació màxima en 3 anys).
- **b)** Acreditar **33 anys de cotització** (o 25 anys si és una persona amb discapacitat $\geq 33\%$).
- **c)** Tenir una **antiguitat mínima de 6 anys** a l'empresa immediatament abans de la jubilació parcial.
- **d)** Reduir la jornada entre un **25% i un 75%** (amb una excepció temporal).
- **e)** L'empresa ha de **contractar un rellevista** amb un **contracte indefinit a jornada completa**, que ha de durar **com a mínim fins 2 anys després de la jubilació total** del treballador jubilat parcialment.
- A més, la base de cotització del rellevista ha de ser almenys del **65% de la base mitjana** del jubilat parcial, per evitar substitucions amb salaris molt inferiors.

Nova excepció temporal (RDL 11/2024):

Si la jubilació parcial **s'avança més de 2 anys**, durant el **primer any** la reducció de jornada ha d'estar **entre el 20% i el 33%** (el jubilat parcial ha de treballar **almenys el 67%** de la jornada).

Un cop li faltin 2 anys o menys per a l'edat ordinària, es pot renegociar la jornada dins del rang habitual (25%-75%) **sense esperar a completar l'any inicial**.

Efectes sobre la pensió

El treballador comença a percebre una pensió de jubilació **proporcional a la part de jornada que deixa de treballar**.

Per exemple:

- Reducció del 50% de jornada → cobra el 50% de la pensió.
- Reducció del 75% de jornada → cobra el 75%, etc.

Això significa que la suma de **salari parcial + pensió parcial** acostuma a aproximar-se al salari íntegre, encara que dependrà de la base reguladora.

La pensió es revalora anualment, però només sobre la part percebuda.

Quan el treballador arriba a l'edat ordinària o decideix jubilar-se plenament, passa a **situació de jubilació total**, i la pensió es recalcula incorporant les cotitzacions efectuades durant la jubilació parcial.

Segons la normativa, s'assignarà el **complement de pensió corresponent**, garantint que la pensió definitiva **no sigui inferior** a la que hauria percebut si s'hagués jubilat completament des del principi.

Cotització durant la jubilació parcial

Tant l'empresa com el treballador han de **cotitzar com si estigués a jornada completa**, pel que fa a les **contingències comunes de jubilació** (art. 215.2.f) LGSS).

És a dir, encara que el treballador treballi, per exemple, només el 50%, la base de cotització serà el **100% de la seva base habitual**.

A més:

- Es cotitza per **contingències professionals** segons el salari real.
- Es cotitza per **atur, FOGASA i formació professional** segons la parcialitat real.
- El rellevista cotitza **normalment** per la seva jornada (generalment completa).

Aquest esquema implica un **sobrecost per a l'empresa**, però assegura que el treballador jubilat parcial **no perdi drets de pensió**.

Compatibilitat de la jubilació parcial amb altres treballs

Donat que la jubilació parcial **ja combina treball parcial i pensió parcial**, la qüestió és si el jubilat parcial **pot fer una altra activitat laboral** diferent de la pactada amb l'empresa.

Exemple: un empleat es jubila parcialment al 50% a l'empresa A. Pot treballar unes hores més a l'empresa B, o donar-se d'alta com a autònom?

Resposta: **no és possible** afegir noves activitats.

Altres treballs per compte d'altri:

L'art. 215.4 LGSS estableix que **“la percepció de la pensió de jubilació parcial serà compatible únicament amb el lloc de treball a temps parcial resultant de la reducció de jornada”**.

Això vol dir que el jubilat parcial només pot treballar **a l'empresa d'origen i amb la jornada pactada**. Si intenta fer un segon contracte, aquest **no estaria emparat pel règim de jubilació parcial**, i molt probablement se li exigiria:

- La **renúncia temporal a la pensió**, o
- Es denegaria l'alta laboral, o
- Es produiria una **incompatibilitat legal**.

Treball per compte propi durant la jubilació parcial:

De forma anàloga, un jubilat parcial **no pot donar-se d'alta al RETA** per fer una activitat autònoma addicional.

Mentre cobra la pensió parcial, només està autoritzat a treballar **en el marc i amb la jornada pactats** amb l'ocupador original.

Intentar compatibilitzar-ho amb una activitat autònoma suposaria **incomplir la proporcionalitat** del règim i, des del punt de vista legal, seria una situació **no prevista ni autoritzada**.

A diferència de la jubilació ordinària, **no existeix aquí l'excepció de treballs marginals ($\leq$ SMI anual)**.

En resum: el jubilat parcial **només pot fer la feina parcial pactada amb la seva empresa**. No pot fer altres activitats laborals o professionals.

Infraccions i conseqüències:

Si un jubilat parcial realitza activitats laborals externes no autoritzades, es pot enfrontar a:

- **L'extinció de la pensió parcial**, i

- **L'obligació de reintegrar els imports percebuts indegudament.**

També l'empresa pot incórrer en **infracció** si ho consenteix.

Extinció o conversió:

La jubilació parcial finalitza quan el treballador accedeix a la jubilació plena. Si, durant la parcialitat, el treballador perd el seu lloc de treball (p. ex. per acomiadament), es poden donar dues situacions:

- **a)** Si ja té edat per a la jubilació ordinària: pot sol·licitar la pensió completa.
- **b)** Si **encara no té l'edat** i és acomiadat, **l'empresa ha de contractar un nou rellevista**. Si no ho fa, pot ser **responsable** de les pensions pagades.

En qualsevol cas, la compatibilitat acaba amb la relació parcial inicial, i caldrà passar a jubilació plena o altra situació.

Normativa aplicable:

- Art. 215 LGSS (modificat pel RDL 11/2024)
- RD 1131/2002 (contractes de relleu i cotització)
- Criteri INSS 5/2025, apartat II (aclariments sobre límits de reducció de jornada i règim transitori)

4. Jubilació flexible i treball compatible.

(Nota: la jubilació flexible ja ha estat abordada parcialment a l'apartat 1.a, en relació amb la jubilació ordinària. Aquí se'n fa un resum específic estructurat com a règim propi.)

La **jubilació flexible** és la situació en què un pensionista de jubilació (inicialment retirat al 100%) **reprèn una activitat laboral a temps parcial**, compaginant aquesta activitat amb el cobrament **d'una part de la seva pensió**. Es tracta, per tant, **d'una modalitat legal de compatibilitat postjubilació**, pensada per facilitar la reincorporació parcial de jubilats al mercat laboral.

La seva base legal es troba a l'**article 213.1 de la LGSS**, paràgraf segon, i és desenvolupada pel **Reial decret 1132/2002**. A diferència de la jubilació parcial, en aquest cas el treballador **ja era pensionista complet**, i "flexibilitza" el seu retir retornant parcialment a l'activitat laboral.

Requisits d'accés

Per acollir-se a la jubilació flexible cal complir les condicions següents:

- **Haver accedit prèviament a la pensió de jubilació** (ordinària o anticipada) i haver cessat totalment en l'activitat laboral. És a dir, **només qui ja està jubilat** pot iniciar la jubilació flexible. No es pot fer des de situació de treballador actiu.
- **Trobar una feina a temps parcial**, en els termes reglamentaris. La normativa vigent exigeix una **reducció de jornada entre el 25% i el 50%** respecte de la jornada completa comparable. Pot ser qualsevol tipus de contracte (temporal, indefinit) i amb qualsevol ocupador, fins i tot diferent del que tenia abans de jubilar-se.
- Cal **comunicar a l'INSS** l'inici de l'activitat laboral perquè ajusti el pagament de la pensió.
- **Només és possible amb treball per compte d'altri.** El Tribunal Suprem ha confirmat que **no es pot aplicar la jubilació flexible a treball autònom.** Per tant, **només es pot accedir a aquest règim si es té un contracte laboral a temps parcial.**
- **No s'exigeix cap període mínim d'espera** després de la jubilació: el pensionista podria iniciar la jubilació flexible fins i tot el mes següent de jubilar-se, sempre que el cessament anterior fos real. Tampoc no es requereixen cotitzacions addicionals ni una edat superior a l'ordinària: **n'hi ha prou amb ser pensionista.**

Compatibilitat amb treball per compte d'altri

Per definició, la jubilació flexible és **la compatibilitat amb una feina a temps parcial per compte d'altri.**

- La jornada ha d'oscillar entre el **25% i el 50%**.
- El pensionista treballa aquest percentatge de jornada i **cobrarà el percentatge restant de la seva pensió.**

Exemple:

Maria, jubilada els 66 anys amb una pensió de 1.200 €, inicia una feina amb un contracte del 30% de jornada.

Per tant, percebrà salari pel 30% de la feina i **l'INSS li abonarà el 70% de la pensió**, és a dir, 840 €, mentre duri aquesta activitat.

La pensió es **redueix inversament a la jornada treballada**. Si augmenta o redueix la jornada dins el marge legal, la pensió s'ajustarà en conseqüència.

Important: si supera el 50% de jornada, **s'extingeix aquest règim** i la pensió es **suspèn completament**, llevat que opti per la jubilació activa (vegeu apartat 5).

Compatibilitat amb treball per compte propi

No està permesa.

Un pensionista **no pot acollir-se a la jubilació flexible** per exercir com a autònom amb alta al RETA.

Si desitja treballar per compte propi, haurà de recórrer a:

- **L'excepció de l'activitat reduïda** (ingressos $\leq$ SMI anual), o
- El règim de **jubilació activa**, si en compleix els requisits.

Però **no pot aplicar el mecanisme de jubilació flexible** a activitats autònomes.

Efectes sobre la pensió

Durant la jubilació flexible, el pensionista **cobra parcialment la seva pensió**.

L'INSS reté el percentatge equivalent a la jornada treballada.

- **La pensió es continua revalorant anualment** en la seva quantia íntegra.
- Però cada mensualitat es paga **en proporció a la fracció no treballada**.

El pensionista manté la condició legal de pensionista (**excepte en relació amb complements a mínims**, que no es poden percebre mentre treballa, segons l'art. 213 LGSS).

En finalitzar la feina a temps parcial, el pensionista **recupera el 100% de la pensió** des de l'endemà següent al cessament.

A més, pot sol·licitar que se li **recalculi la pensió**, incorporant les noves cotitzacions efectuades durant la jubilació flexible.

Aquest recàlcul pot **augmentar la base reguladora o el percentatge de pensió**, si les noves cotitzacions han estat significatives.

Garantia legal: si el recàlcul donés com a resultat una pensió inferior, es **mantindria la quantia anterior**. És a dir, **la jubilació flexible mai pot perjudicar** la pensió reconeguda.

Cotització durant la jubilació flexible

El pensionista i l'ocupador **cotitzen com en qualsevol contracte laboral a temps parcial**.

No hi ha cap bonificació o exempció especial de quotes (a diferència de la jubilació activa).

Es cotitza per:

- **Contingències comunes** (jubilació, IT, etc.)

- **Contingències professionals**
- Altres conceptes habituals (atur, formació, etc.)

Aquestes cotitzacions compten:

- Les de **jubilació** poden millorar la base reguladora i el percentatge de la pensió.
- Les de **IT** donen cobertura sanitària proporcional.
- Les de **desocupació** poden donar dret a prestació per atur (tot i que sovint un jubilat no la sollicita).

No s'aplica la "quota de solidaritat" del 9% pròpia de la jubilació activa.

Exemple pràctic de cotització:

Un jubilat flexible amb un salari brut mensual de 600 € cotitzarà per aquesta base a la Seguretat Social.

L'empresari abonarà les quotes patronals (23,6% per contingències comunes sobre 600 €, més altres), i ell abonarà la seva part (4,7%, etc.) com qualsevol altre treballador.

Aquestes cotitzacions **sí computen** per recalcular la pensió si ho sollicita quan finalitzi la feina.

Incompatibilitats específiques

Un jubilat flexible **no pot**:

- Ampliar la jornada **més enllà del 50%** (en aquest cas, hauria de passar al règim de jubilació activa, si compleix requisits).
- Exercir **càrrecs públics** o ocupacions a l'administració incompatibles amb la pensió.

La normativa sobre incompatibilitats del personal al servei de les administracions públiques (Llei 53/1984) estableix que la pensió de jubilació **és incompatible amb l'exercici de llocs o càrrecs públics remunerats**, llevat d'algunes excepcions molt específiques (professor emèrit, etc.).

Conclusió sobre la Jubilació Flexible

És un mecanisme que permet **compatibilitzar pensió i treball a temps parcial per compte d'altri**, amb requisits accessibles i efectes proporcionals.

No permet treballar com a autònom alhora.

El pensionista cotitza com un treballador parcial, i pot **millorar la seva pensió** en acabar la feina.

L'actual regulació **pot ser modificada reglamentàriament** (el RDL 11/2024 preveu revisar-ne les condicions en els pròxims mesos), però avui és plenament aplicable tant en el Règim General com en el cas de treballadors del RETA que, un cop pensionistes, trobin una feina per compte d'altri a temps parcial.

5. Jubilació activa (compatibilitat plena amb el treball després de l'edat ordinària).

La **jubilació activa** (art. 214 LGSS) és un règim especial introduït per **fomentar la prolongació voluntària de la vida laboral** més enllà de l'edat legal de jubilació. A diferència de la jubilació flexible, permet **treballar a jornada completa o parcial, tant per compte d'altri com per compte propi, percebre part de la pensió, i cotitzar en condicions reduïdes.**

Després de la reforma introduïda pel **RDL 11/2024** (en vigor des de l'1 d'abril de 2025), la jubilació activa ha ampliat els seus incentius i ha modificat els seus requisits. A continuació s'analitza la compatibilitat, diferenciant el treball per compte d'altri i propi pel que fa a cotització i percentatges, tot i que el marc general és comú.

5.a) Treball per compte d'altri en jubilació activa

Requisits d'accés

Per acollir-se a la jubilació activa cal:

1. **Haver assolit l'edat ordinària de jubilació** aplicable, **sense bonificacions ni anticipacions**, i complir els requisits per pensionar-se en aquell moment.
2. **Haver ajornat l'accés a la pensió almenys 1 any** des de l'edat ordinària. Per exemple, si l'edat legal de jubilació és 66 anys i 2 mesos, caldrà haver començat a cobrar la pensió **com a mínim els 67 anys i 2 mesos**.
3. **Haver cotitzat almenys 15 anys** (requisit habitual per causar dret a pensió contributiva).
4. **No haver-se jubilat anticipadament**. Les jubilacions anticipades o amb bonificacions d'edat **no donen dret** a jubilació activa.
5. **Iniciar una activitat laboral** un cop complets els requisits anteriors.

✦ **Excepció transitòria:** Als pensionistes amb fet causant anterior a l'1 de gener de 2022 **no se'ls exigeix aquest any de demora**, però només poden accedir al percentatge mínim de pensió (45%).

Un cop iniciada l'activitat, el pensionista **ha de comunicar-ho a l'INSS** per ser reconegut com a jubilat actiu.

Compatibilitat amb el treball

La jubilació activa **permet fer qualsevol treball per compte d'altri, a jornada completa o parcial, en el sector privat.**

- **No hi ha límit de jornada.** Es pot treballar al 100% si es vol.
- Es pot treballar amb **qualsevol contracte** (indefinit, temporal), i per **qualsevol ocupador privat.**
- L'**única exclusió** és el treball en el sector públic: **no es pot ocupar cap lloc o càrrec públic remunerat**, per aplicació de la **Llei 53/1984** d'incompatibilitats del personal al servei de les administracions públiques.

Quantia de la pensió compatible

Durant la jubilació activa, el pensionista **cobra un percentatge de la seva pensió contributiva**, en funció dels **anys de demora** més enllà de l'edat ordinària.

Escala de percentatges (art. 214.2 LGSS):

- **1 any de demora:** 45% de la pensió.
- **2 anys:** 55%
- **3 anys:** 65%
- **4 anys:** 80%
- **5 anys o més:** 100% (compatibilitat plena)

A més, s'estableix un **incentiu addicional**:

Per cada **12 mesos ininterromputs** en situació de jubilació activa, el **percentatge s'incrementa en 5 punts**, fins al màxim del 100%.

Exemple:

Pere es jubila els 67 anys (edat legal era 66), amb 1 any de demora → cobra el 45% de la pensió.

Després d'1 any treballant → 50%, després de 2 anys → 55%, etc.

📌 **Pensions causades abans de 2022:** si accedeixen ara a la jubilació activa **sense haver ajornat 1 any**, se'ls aplica igualment el **45% inicial**.

Compatibilitat amb complements

- **No es pot percebre el complement a mínims** durant la jubilació activa.

- Els **complements per maternitat o bretxa de gènere** sí s'inclouen en la base de càlcul del percentatge.

La pensió **es revalora anualment en la seva totalitat**, i se n'abona cada mes **el percentatge corresponent**.

Cotització exigible (per compte d'altri)

Durant la jubilació activa, la cotització està **reduïda**:

- **No es cotitza** per contingències comunes (no genera nous drets).
- **Sí es cotitza** per:
  - **Incapacitat temporal (IT)**
  - **Contingències professionals (accidents de treball i malalties professionals)**
  - **Quota de solidaritat del 9%** (no computable per a prestacions)

Distribució de la quota de solidaritat:

- 7% a càrrec de l'empresa
- 2% a càrrec del treballador

No es cotitza per atur.

Normativa: art. 153 bis LGSS; Llei 6/2017; Criteri INSS 5/2025.

Drets del pensionista actiu

- Manté la **condició de pensionista** a tots els efectes (assistència sanitària, prestacions per defunció, etc.).
- La pensió es paga **en 14 pagues**, igual que les ordinàries.
- Si mor, els seus familiars poden accedir a les pensions derivades (viduïtat, orfanat).

Finalització de la situació activa

Quan el jubilat actiu **cessa en el treball** (per voluntat pròpia, acomiadament o final de contracte), recupera **el 100% de la pensió des de l'endemà del cessament**.

No cal fer cap tràmit complex: només comunicar el cessament.

No hi ha recàlcul de pensió perquè ja es cobrava una pensió definitiva.

✦ Si més endavant vol tornar a treballar, **pot activar de nou la jubilació activa**, seguint les condicions vigents en aquell moment.

Segons el Criteri INSS 5/2025, **no caldria esperar un altre any de demora si ja es va complir en la primera ocasió.**

5.b) Treball per compte propi en jubilació activa

La jubilació activa **també s'aplica al treball autònom**, amb els mateixos requisits generals.

Requisits i compatibilitat

- **Edat legal de jubilació + 1 any de demora**
- No haver-se jubilat anticipadament
- Estar en alta al **RETA**

 Si es compleixen els requisits, el pensionista **pot treballar com a autònom** i percebre el **percentatge de pensió corresponent**.

Incentiu addicional per autònoms amb treballadors

Si l'autònom pensionista té **contractat almenys un treballador per compte d'altri**, es beneficia d'un percentatge **millorat**:

- En cas de demora entre 1 i 3 anys, en lloc del 45%-65%, **cobra el 75%** de la pensió.

Aquest incentiu **substitueix l'antic 100%** previst abans per als autònoms amb empleats.

Requisits del contracte:

- Contracte indefinit
- Antiguitat mínima de 18 mesos
- El treballador **no pot haver tingut vincle laboral** amb l'autònom en els 2 anys previs

Cotització en el RETA

L'autònom jubilat actiu **no cotitza per contingències comunes** (jubilació), però sí per:

- **Incapacitat temporal**
- **Contingències professionals**
- **Quota de solidaritat del 9% sobre la base de cotització**

Des de 2023, les quotes del RETA es calculen per **ingressos reals**, i s'aplica igualment aquest sistema, però **excloent la part corresponent a jubilació**.

Aquestes cotitzacions **no generen nous drets**, igual que en el Règim General.

Altres compatibilitats

- L'autònom societari en jubilació activa pot **mantenir el seu càrrec a l'empresa**.
- Pot tenir **múltiples activitats** (p. ex., combinar la seva empresa amb una feina per compte d'altri).
- **El percentatge de pensió és únic**: no augmenta per tenir més d'una activitat.

Finalització de l'activitat autònoma

Quan l'autònom deixa l'activitat:

- **Recupera el 100% de la pensió** des de l'endemà del cessament.
- La pensió es **revalora anualment íntegra**.
- Pot reactivar la jubilació activa si torna a treballar en el futur.

Resum Jubilació Activa

- Permet treballar per compte d'altri o propi **després d'ajornar almenys 1 any la jubilació**.
- **Compatibilitza pensió i treball**, amb percentatge variable (45% fins al 100%).
- Ofereix incentius especials als **autònoms que generen ocupació** (75% mínim).
- Les **cotitzacions estan reduïdes i no milloren la pensió**.
- En cessar l'activitat, es **recupera la pensió íntegra automàticament**.

Normativa principal:

- Art. 214 LGSS (modificat pel RDL 11/2024)
- Criteri INSS 5/2025 (percentatges i règim transitori)
- Llei 6/2017 (autònoms amb treballadors)

6. Referències normatives i doctrinals.

A continuació es detalla la normativa legal, reglamentària i doctrinal aplicable a cadascuna de les modalitats de compatibilitat entre la pensió de jubilació i el treball, així com els criteris interpretatius vigents.

6.1. Legislació bàsica (Text Refós LGSS)

- **Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre**, pel qual s'aprova el **Text Refós de la Llei General de la Seguretat Social (LGSS)**:
  - Art. **213**: incompatibilitat entre pensió i treball.
  - Art. **214**: jubilació activa.
  - Art. **215**: jubilació parcial i contracte de relleu.
  - Art. **208**: jubilació anticipada voluntària.
  - Art. **207**: jubilació anticipada involuntària.
  - Art. **205**: edat de jubilació.
  - Art. **153 bis**: cotització en jubilació activa.
  - Art. **305**: enquadrament al RETA (inclosos familiars i autònoms societaris).

6.2. Normativa reglamentària

- **Reial decret 1131/2002, de 31 d'octubre**, pel qual es regula el **contracte de relleu** vinculat a la jubilació parcial.
- **Reial decret 1132/2002, de 31 d'octubre**, pel qual es regula el règim de **jubilació flexible**.
- **Reial decret 84/1996, de 26 de gener**, pel qual s'aprova el Reglament general sobre procediments de concessió i reconeixement de prestacions.

6.3. Normativa recent i reformes

- **Reial decret llei 11/2024, de 23 de desembre**, de reforma de les pensions:
  - Unifica requisits d'edat en jubilació parcial.
  - Estableix nous percentatges en jubilació activa.
  - Introdueix mecanismes d'ajornament i millora d'incentius.
- **Llei 6/2017, de 24 d'octubre**, de reformes urgents del treball autònom:
  - Estableix incentius específics per autònoms amb treballadors en jubilació activa.

6.4. Criteris interpretatius de l'INSS

- **Criteri INSS 5/2025, de 12 de març de 2025** (vigent):
  - Aclareix requisits de jubilació activa i percentatges aplicables.

- Estableix pautes sobre compatibilitat en el cas de treball autònom.
- Determina règim transitori per pensionistes antics.
- Estableix límits de jornada i exclusió de jubilació flexible per autònoms.

Conclusió final.

La compatibilitat entre pensió de jubilació i treball **és l'excepció i no la norma**, regulada amb detall i subjecta a múltiples condicionants. Cada modalitat de jubilació (ordinària, anticipada, parcial, flexible o activa) **estableix un règim propi**, amb requisits, percentatges i efectes diferents.

Els **principals criteris diferenciadors** són:

- L'**edat d'accés** a la pensió (abans o després de l'edat ordinària).
- La **naturalesa del treball** (per compte d'altri o propi).
- El **tipus de jornada** (completa o parcial).
- La **continuitat o no** de l'activitat prèvia.
- Els **ingressos derivats** del treball.
- La **figura jurídica** de l'activitat (empresa, autònom, col·laborador...).

Assessorament Laboral | Josep M. Bosch | laboral@cecot.org